

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції»

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D3 Менеджмент
Освітня програма	«Менеджмент організацій і логістика» «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» «Адміністративний менеджмент» «Управління проектами»
Галузь знань	C Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	C1 Економіка та міжнародні економічні відносини
Спеціалізація	C1.02 Міжнародні економічні відносини
Освітня програма.	«Міжнародні економічні відносини»
Освітній рівень	другий, магістр
Статус	вибіркова
Загальний обсяг	4 кредита ECTS (120 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Термін викладання	2-й семестр (3 чверть)
Тривалість викладання	1 чверть
Заняття:	5 годин на тиждень
Лекції	3 години на тиждень
Практичні	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=2935>

Кафедра, що викладає: менеджменту

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції»

Інформація про викладачів:

Дубей Юлія Володимирівна,
доктор економічних наук, доцент, професор
кафедри менеджменту

Персональна сторінка:

<https://mvs.nmu.org.ua/ua/teachers>

E-mail: dubiei.yu.v@nmu.one

1. Анотація до курсу

Вивчення дисципліни «**Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції**» дозволить менеджерам опанувати технології управління міжнародними розрахунками і валютними операціями, формами та засобами розрахунків, платіжними інструментами, документарним забезпеченням зовнішньоторговельних операцій, а також практичні навички щодо особливостей організації міжнародного кредитування, гарантійного банківського забезпечення та поручництва.

2. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «**Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції**» є поглиблення теоретичних знань, оволодіння сучасним методичним інструментарієм, практичними навичками з управління міжнародними кредитно-розрахунковими та валютними операціями.

3. Завдання курсу:

- розуміння сутності світових валютно-фінансових систем;
- вивчення форм національного регулювання валютно-фінансових потоків;
- вивчення операцій на міжнародному валютному ринку;
- формування у студентів здатності управляти міжнародними кредитними відносинами та ефективно використовувати технології здійснення міжнародні розрахункові операцій.

4. Результати навчання:

Після вивчення цієї дисципліни ви зможете:

- 1) розуміти організацію міжнародних розрахункових операцій;
- 2) ідентифікувати особливості здійснення кредитування зовнішньоторговельних операцій;
- 3) аналізувати ризики в міжнародних кредитно-розрахункових та валютних операціях та знаходити шляхи їх мінімізації;
- 4) аналізувати технології здійснення валютних операцій, різних форм міжнародних розрахунків;
- 5) розуміти загальноприйняті міжнародні правила, що застосовуються банками при обслуговуванні суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності;
- 6) володіти технологією здійснення валютних операцій;
- 7) аналізувати та визначати ефективність кредитно-розрахункових операцій.

5. Структура курсу

Тематика занять	Вид занять	Ресурси
Тема 1. СВІТОВІ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВІ СИСТЕМИ ТА ЇХ ЕВОЛЮЦІЯ	Лекція	Силабус Презентація конспекту лекцій https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=2935
Національна та світова валютні системи		
Паризька система золотомонетного стандарту		
Генуезька система золотодевізного стандарту		
Бреттон-Вудська та кінгстонська валютно-фінансові системи		
Тема 1. СВІТОВІ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВІ СИСТЕМИ ТА ЇХ ЕВОЛЮЦІЯ	Практичні заняття	Кейси «Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції»
Тема 2. ФОРМИ НАЦІОНАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ	Лекція	Силабус Презентація конспекту лекцій https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6770
Валютно-фінансова політика держави		
Валютні обмеження та валютні ризики		
Спеціальні (вільні) економічні зони		
Офшорні центри		
Тема 2. ФОРМИ НАЦІОНАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ	Практичні заняття	Кейси «Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції»
Тема 3. ОПЕРАЦІЇ НА МІЖНАРОДНОМУ ВАЛЮТНОМУ РИНКУ	Лекція	Силабус Презентація конспекту лекцій https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=2935
Операції на девізних ринках		
Світові ринки золота		
Операції на валютних біржах		
Тема 3. ОПЕРАЦІЇ НА МІЖНАРОДНОМУ ВАЛЮТНОМУ РИНКУ	Практичні заняття	Кейси «Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції»
Тема 4. МІЖНАРОДНІ РОЗРАХУНКОВІ ОПЕРАЦІЇ	Лекція	Силабус Презентація конспекту лекцій https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=2935
Визначення міжнародних розрахунків		
Валютно-фінансові та платіжні умови зовнішньоекономічних операцій		
Форми розрахунків		
Тема 4. МІЖНАРОДНІ РОЗРАХУНКОВІ ОПЕРАЦІЇ	Практичні заняття	Кейси «Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції»
Тема 5. МІЖНАРОДНІ КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ	Лекція	Силабус Презентація конспекту лекцій
Принципи та функції міжнародного кредиту		

Роль міжнародного кредиту у розвитку виробництва		https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=2935
Форми міжнародного кредиту		
Фірмовий кредит		
Банківський кредит		
Кредитування за рахунок емісії цінних паперів		
Кредитування експортно-імпортних операцій	Практичні заняття	Кейси «Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції»
Тема 5. МІЖНАРОДНІ КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ		
Тема 6. ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ БАНКІВ		
Факторингові операції банку		
Надання лізингу		
Послуги форфейтингу	Лекція	Силабус Презентація конспекту лекцій https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=2935
Траст		
Тема 6. ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ БАНКІВ	Практичні заняття	Кейси «Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції»
Підведення підсумків роботи за семестр, оголошення оцінок		Тести і відкриті запитання

6. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до за стосунків Microsoft Office: Teams, Moodle.

Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

7. Система оцінювання та вимоги

7.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

7.2. Засоби та процедури

Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з виконання контрольної роботи, участі в практичних заняттях та виконання самостійного завдання складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за 6 (шість) практичних завдань по 5 балів (30 балів), оцінки самостійної роботи – виконання самостійного завдання (20 балів), оцінки лекційного матеріалу у вигляді 10 тестових питань по 5 балів (50 балів). За бажанням здобувача освіти як альтернатива виконанню окремих індивідуальних дослідницьких завдань може розглядатися підготовка тез доповідей на конференції. Максимально за поточною успішністю здобувач може отримати 100 балів.

Підсумкове оцінювання	Підсумковий контроль за дисципліною (залік) відбувається шляхом надання відповідей на питання у формі тестових запитань (20 тестів по 5 балів). Максимальна кількість балів, яка може бути отримана за результатами заліку – 100 балів.
Практичні заняття	Демонстрація та обговорення презентацій; дебати та дискусії, де відпрацьовуються навички управління міжнародними кредитно-розрахунковими та валютними операціями. 6 практичних занять по 5 балів. Максимально оцінюється в 30 балів
Індивідуальна самостійна робота	Кожен здобувач/ка може обрати один з двох варіантів: виконати індивідуальну самостійну роботу або написати тези та взяти участь у конференції із публічною апробацією результатів дослідження. Максимально оцінюється в 20 балів
Лекційні заняття	Лекційна контрольна робота максимально оцінюється у 50 балів та передбачає надання відповідей на 10 тестових питань по 2 бали кожне.

7.3. Критерії

7.3.1. Критерії оцінювання *практичного заняття*: за обговорення питань та участь у дискусії максимально можна отримати 5 балів за одне практичне заняття:

- 5 балів: активна участь у дебатах, дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела;
- 4 бали: активна участь у дебатах, дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань;
- 3 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення;
- 2 бали: залучення до дискусії викладачем, неуважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення;
- 1 бал: небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення, але слухання дебатів та дискусії.

7.3.2. Критерії оцінювання *самостійного завдання*.

За виконання самостійного завдання максимально можна отримати 10

балів:

•17-20 балів: володіння навчальним матеріалом, правильність поданої інформації, логічність, послідовність, враховані відповіді на всі підпункти, наведення аргументованих висновків;

•13-16 балів: володіння навчальним матеріалом з незначними помилками, незначні помилки в логічній побудові інформації, враховані відповіді на всі підпункти, наведення аргументованих висновків;

•9-12 балів: не достатнє володіння навчальним матеріалом, незначні помилки в наведеній інформації, враховані відповіді не на всі підпункти, висновки аргументовано;

•5-8 балів: не достатнє володіння навчальним матеріалом, грубі помилки в побудові інформації, висновки не аргументовано, враховані відповіді не на всі підпункти

•1-4 бали: відсутність достатніх знань про всі підпункти завдання, грубі помилки в побудові інформації, враховані відповіді не на всі підпункти, висновки не аргументовано.

7.3.3. Критерії оцінювання *тез за участю у конференції*:

- 16-20 балів – тези написані та подані до організаційного комітету згідно графіка, є дотичними до ОК та / або тематики дослідження;
- 11-15 балів – тези написані, але не подані до організаційного комітету згідно графіка, є дотичними до ОК та / або тематики дослідження;
- 6-10 балів – тези написані, але не подані до організаційного комітету згідно графіка, є недотичними до ОК та / або тематики дослідження;
- 1-5 бали – затверджена тематика написання тез, узгоджений перелік використаної літератури;
- 0 – тези не написані.

7.3.4. Критерії підсумкового оцінювання

Підсумкове оцінювання передбачає надання відповідей на тестові запитання. Максимальна кількість балів, яка може бути отримана – **100** балів (20 тестів по 5 балів).

8. Політика курсу

8.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка».

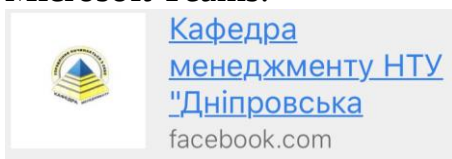
http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

8.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінки кафедри менеджменту у Facebook.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у додатку Microsoft Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

8.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

8.4. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

8.5. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

9. Методи навчання

Під час *лекцій та практичних занять* будуть застосовані такі методи навчання:

Пояснення. Тлумачення понять, явищ, принципів, термінів тощо, переважно під час викладання нового матеріалу.

Інструктаж. Надання алгоритму дій для виконання поставленого завдання.

Діалог. За допомогою запитань викладач мотивуватиме здобувачів вищої освіти до відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу.

Навчальна дискусія, дебати. Це обговорення важливого питання, обмін думками між здобувачами вищої освіти та/або викладачем, спрямовані не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину.

Ілюстрування. Застосування презентацій, відео та іншого медіа-контенту для підкріплення матеріалу, який пояснюється, обговорюється або завдань, які виконуються.

Самостійне спостереження (навчання, дослідження). Це безпосереднє самостійне сприймання явищ дійсності у процесі навчання.

Письмові та усні контрольні завдання. Самостійна концентрація та відтворення отриманих знань та навичок в умовах обмеженого часу та джерел інформації.

Кейси. Пошук проблемної ситуації реальної діяльності підприємства, через яку спостерігається негативний ефект, та обґрунтування оригінального її рішення, спираючись на відомі факти або необхідність отримання додаткової інформації.

Аналіз. Сутність його полягає у вивченні предметів чи явищ за окремими ознаками і відношеннями, у поділі на елементи, осмисленні зв'язків між ними.

Синтез. Полягає в уявному або практичному поєднанні виокремлених під час аналізу елементів або властивостей предмета в єдине ціле.

Порівняння. За його допомогою встановлюють спільні і відмінні ознаки предметів і явищ.

Узагальнення. Цей метод передбачає перехід від одиничного до загального, від менш загального до більш загального шляхом абстрагування від специфічного і виявлення притаманних явищам загальних ознак (властивостей, відношень тощо) при осмисленні понять, суджень, теорій.

Конкретизації. Допомагає перейти від безпосередніх вражень до розуміння сутності того, що вивчається: результати конкретизації постають у формі прикладів, схем, моделей тощо.

Для заохочення шерінгу ідеями та вільного мовлення в умовах навчання один в одного використовуються методи:

Виступ. Питання навколо певної тем обговорюється у групах і потім оприлюднюється з подальшою дискусією.

10. Ресурси і література

1. Зянько, В. В. Міжнародні розрахунки і валютні операції : навчальний посібник / Зянько В. В., Спіфанова І. Ю., Мельничук Д. П. Вінниця : ВНТУ, 2021. 106 с

2. Івасів Б.С. Міжнародні розрахунки та валютні операції : навч. посібник / Б.С. Івасів, Л.М. Прийдун, В.Я. Рудан. Тернопіль : Вектор, 2013. 572с.
3. Береславська О. І. Міжнародні розрахунки та валютні операції : навч. посіб. / О. І. Береславська ; Ун-т держ. фіскальної служби України. Ірпінь, 2019. 368 с.
4. Прасолова С.П. Міжнародні розрахунки та валютні операції: дистанц. курс [Електронний ресурс]/ С.П. Прасолова. Полтава: ПУЕТ, 2021. URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/mod/page/view.php?id=151254>.
5. Класифікатор іноземних валют та банківських металів[Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 04.02.1998 № 34 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 28.04.2020, підстава-v0057500-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0521500-98#n15>.
6. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III зі змінами та доповненнями: станом на 24.11.2021. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
7. Про валюту і валютні операції [Електронний ресурс]: Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII зі змінами та доповненнями: станом на 21.11.2021 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>.
8. Про обіг векселів в Україні [Електронний ресурс]: Закон України від 05.04.2001 р. № 2374-III зі змінами та доповненнями: станом на 01.07.2021, підстава - 1617-IX/ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-III#Text>.
9. Про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02.01.2019 № 1 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 01.07.2021, підстава - v0063500-21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19>.
10. Про транскордонне переміщення валютних цінностей [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02.01.2019 № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003500-19#Text>.
11. Про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих 14 операцій в іноземній валюті [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02 січня 2019 року № 5 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 13.07.2021, підстава - v0080500-21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005500-19#Text>.
12. Про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті на території України [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 29.12.2000 № 520 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 16.07.2020, підстава - v0099500-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0152-01#Text>.

13. Про порядок здійснення банками операцій за акредитивами [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ 03.12.2003 № 514 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 16.07.2020, підстава - v0099500-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1213-03#Text>.

14. Про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ 15.12.2004 № 639 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 16.07.2020, підстава - v0099500-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0041-05#Text>.

15. Про порядок надання банками Національному банку України інформації щодо договорів, які передбачають виконання резидентами боргових зобов'язань перед нерезидентами-кредиторами за залученими резидентами кредитами, позиками [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ 02.01.2019 № 6. 639 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 30.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0006500-19#n11>.

16. Про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів [Електронний ресурс]: Інструкція, затв. постановою Правління НБУ 12 листопада 2003 року №492 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 16.06.2021, підстава - v0050500-21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03#Text>.